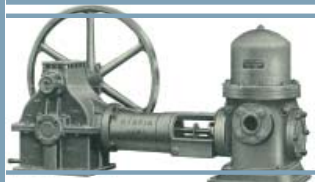
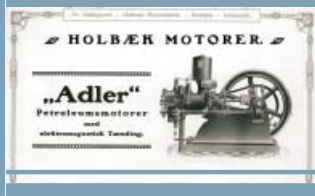

1905 – 2005

Forord

I forbindelse med FR. DAHLGAARD AS 100 års fødselsdag, den 10. april 2005, har vi med dette skrift ønsket, at give læseren, i billeder og tekst, kendskab til en del af virksomhedens historie og hvordan den historiske udvikling, og de mennesker som har været / er ansat hos FR. DAHLGAARD AS, har ført virksomheden frem til hvad den er i dag.

Virksomheden blev stiftet af Frederik Dahlgaard i 1905, som med flid og dygtighed relativt hurtigt fik skabt en solid fabrik i Holbæk til produktion af datidens drivmidler - vind- og petroleumsmotorer. Heraf kom navnet "HOLBÆK MOTOR-FABRIK", som den frem til 1972, hvor navnet blev ændret til det nuværende navn; "FR. DAHLGAARD AS, Vandværksindustri" – men mere herom senere.

Som 4. generation i virksomheden, er jeg stolt af at være med til at fejre en så stor begivenhed som en 100 års fødselsdag er, og med en forventning om en positiv udvikling i de kommende år, vil jeg gerne ønske FR. DAHLGAARD AS tillykke med dagen.

Adm. direktør

Anders Dahlgaard

1930
Holbæk Motorfabrik fejre 25 års jubilæum. Her ses de ansatte foran porten.

“Holbæk Motorfabrik” blev grundlagt i 1905 af Frederik Dahlgaard, som kom fra Erslev på Mors til Holbæk, i en alder af 23 år. Med sig havde han en uddannelse som maskinist, en mindre opsparing på 500,- kr., og et ønske om at starte egen virksomhed. På Mors havde han stået i lære på Galtrup Maskinfabrik, som producerede vindmotorer/møller og efterfølgende arbejdede han som svend på Aars Maskinfabrik, som fabrikerede petroleumsmotorer.

I januar 1905 købte Frederik Dahlgaard en grund på 2.200 kvadratalen (867 m²) i Holbæk, af “Holbæk Cementvarefabrik” for kr. 2.600, hvorpå der lå et vognskur, som blev omdannet til værksted og beboelseslejlighed. Den 10. april 2005 startede han så produktion af vindmotorer, tærskværker og kværne til landbruget og inden længe havde han 5 mand i arbejde og en ordrebog på over kr. 10.000,-.

Produktionen blev udbygget med også at omfatte vandsnegle, og omkring 1909 startede man yderligere produktion af petroleumsmotorer.

Produktionen gik godt og i 1914 var firmaet vokset til 30 mand, med en omsætning på 150.000,- kr. pr. år. Bygningerne var ved at blive lidt trange og derfor blev der i 1915 foretaget en større ombygning, hvor de gamle bygninger blev fjernet og en ny mere tidsvarende bygning blev etableret.

I krigsårene (1. verdenskrig) blev produktionen af petroleumsmotorer stoppet,

da det ikke var muligt at skaffe olie, og vindmotorerne blev igen tidens løsning. Den store efterspørgsel på vindmotorer resulterede i at man var oppe på en bemanning på 43 mand.

Efter 1. verdenskrig i 1919 vinder elektrificering indpas i Danmark og hos “Holbæk Motorfabrik” er man ikke sen til at følge markedstendenserne og omlægge produktionen af drivmidler så vindmotorerne igen udfases til fordel for petroleumsmotorer.

Frederik Dahlgaard er hele tiden på udik efter nye forretningsområder, og ser et stigende behov for at kunne pumpe vand. Han begynder derfor at undersøge og udvikle et alternativ til vandsnegle, og i 1922 er der på tegnebrættet konstrueret en stempelpumpe.

I 1923 opstartes produktionen af stempelpumpen, og inden længe har “Holbæk Motorfabrik” slået sig fast på markedet med “HYDRIA stempelpumpen”. Pumpeproduktionen blev hurtigt den primære forretning, og der blev udviklet pumpetyper til mange formål og i forskellige størrelser.

I 1929 var HYDRIA pumpen udstillet på verdensudstillingen i Barcelona og opnåede fineste prædikat, idet den blev tildelt Æresdiplom og Guldmedalje.

I 1930 fejrede man 25 års jubilæum med en bemanning på 30 mand og en primær produktionen af HYDRIA stempelpumper på ca. 230 stk. pr. år.

50 års jubilæum

I starten af 1930'erne indgår sønnerne, ingeniør Henry Dahlgaard, som teknisk direktør, og prokurist Frede Dahlgaard, i firmaet. Der bliver nu søgt nye markeder og med den stadig stigende produktion af pumper til vandforsyning, bliver det en naturlig udvikling at stå som totalleverandør af maskinelle installationer til vandforsyningsanlæg.

Der opstartes egenproduktion af de specialkomponenter som indgår i etableringen af vandværksanlæg, både hydroforer, ventiler for filtersystemer og mange andre komponenter – hvis komponenten ikke fandtes, blev den opfundet, og der blev konstrueret en model på eget snedkerværksted, til brug ved støbearbejde på 'Holbæk Jernstøberi', som havde tæt tilknytning til firmaet, da Frederik Dahlgaard var en af initiativtagerne til at starte dette firma.

I denne periode opstår firmaets know-how omkring filtrering og vandbehandling, og der leveres nøglefærdige vandværker, hvor 'Holbæk Motorfabrik' kan stå for totalleverancer, både med eta-

blering af bygninger og elinstallationer, som udføres af underentreprenører, der arbejder efter firmaets tegninger og beskrivelser. Firmaet beskæftigede i perioden 1950 til 1955 ca. 60 mand, og man var en af datidens førende maskinvirksomheder i Holbæk. Der var løbende 10 – 12 lærlinge under uddannelse til maskinarbejdere.

I 1955 ændres selskabsformen fra enkeltmandsfirma til et aktieselskab, og sønnen Henry Dahlgaard udnævnes til administrerende direktør – 2. generation. Som teknisk direktør ansættes ingeniør Arne Jensen, som med sin store viden om vandbehandling er med til yderligere at udvikle firmaets position som leverandør til vandværksbranchen. Samtidig etablerede man afdelingskontor i Århus, som senere flyttede til Vejle, for at betjene de jyske kunder.

75 års jubilæum

Efterspørgslen på stempelpumper falder, idet udviklingen går mod brug af centrifugalpumper. I stedet for at starte egenproduktion indgår man samarbejder med udenlandske pumpe-producenter.

Der indgås forhandleraftaler med Pleüger Unterwasserpumpen, Hamburg, som var banebrydende i levering af dykkede pumper, hvor både pumpe og motor blev installeret under vand. Da der bliver stor efterspørgsel på disse pumper til placering i vandværkernes indvindingsboringer, startes i Holbæk en licensfabrikation af pumpe typer med kapaciteter fra 3 til 40 m³/time. Tilsvarende indgik man forhandleraftaler for tørøpstillede pumper med Loewe-Pumpen og senere med OSNA-Pumpen, begge Vesttyskland.

I 1968 starter ingeniør Vagn Dahlgaard – 3. generation i virksomheden, efter et studieophold hos firmaets tyske samarbejdspartner Pleüger Unterwasserpumpen. De tørøpstillede pumper indgår i vandværkernes udpumpningssystem. Vandforsyningen stiller i perioden større og større krav til kapacitet, hvorfor firmaets hydroforproduktion, som hidtil var foregået i de oprindelige produktionsfaciliteter, i 1969 blev flyttet til en ny svejseafdeling, i Holbæks nye industriområde 'Spånnebæk'.

I 1972 er firmaets virke ikke længere fokuseret på 'motor- og pumpeproduktion', hvorfor man beslutter af æn-

1972

Rådgivning og udførelse indenfor vandværksbranchen, med levering fra små enkeltdele til levering i totalentreprise.

dre navnet til det nuværende navn; FR. DAHLGAARD AS, Vandværksindustri.

Virksomheden er gået fra at være en produktionsvirksomhed, til at blive rådgivende og udførende indenfor vandværksbranchen, med levering fra små enkeltdele til levering i totalentreprise.

Der er nu fart på udbygning af den danske vandværkssektor, og FR. DAHLGAARD AS er med til at designe og etablere mange vandværker rundt om i Danmark.

Udover levering til den danske vandværkssektor, leverer FR. DAHLGAARD AS, Pleüger brandpumper, til flere af Mærsk Drilling's boreplatforme. Senere leveres pumper til produktionsplatforme i den danske del af Nordsøen. Pumperne er specielt designet, udført i søvandsbestandigt bronze, med kapaciteter op til 1.400 m³/time x 6 bar pr. pumpe og med motorer på 235 kW.

I midten af 1970'erne stopper produktionen af egne stempelpumper og pumper fremstillet på licens. I fabrikshallerne opretholdes værksted for de specielle komponenter, som er blevet udviklet til brug på vandværkerne, samt et reparationsværksted for pumper, inkl. afprøvningsstand.

I 1979, overtager Vagn Dahlgaard direktørstolen i FR. DAHLGAARD AS, som 3. generation i firmaet.

100 års jubilæum

Udover arbejdet på den hjemlige front indledes et samarbejde med Kampihl (nu Pihl), i forbindelse med Danida projekter til forbedring af vandforsyningen i Vestafrika.

I perioden 1985 til 1998 leverede og monterede FR. DAHLGAARD AS, maskinelle installationer i forbindelse med retableringer og nybyggeri til vandværker i 15 – 20 byer i Vestafrika, fortrinsvis Guinea.

I 1980'erne ændres teknologien for vandværksstyringer, hvor blandt andet hydroforinstallationer erstattes af pumpestyrelser, der regulerer kapaciteten ved at ændre på pumpemotorens omdrejninger.

FR. DAHLGAARD AS er med til at sætte sit præg på udformningen af styringerne og der leveres komplette styretavler, som håndterer vandproduktionen i det fuldautomatiske vandværk, fra indpumpning til udpumpning.

Op gennem 1990'erne har FR. DAHLGAARD AS fokus på sit kerneområde, med servicering af nye og gamle vandværkskunder.

I 1996 starter ingeniør Anders Dahlgaard – 4. generation i firmaet, som projektingeniør.

De skærpede krav til vandkvaliteten og den øgede fokus på vandforsyningsområdet, gør at vandbehandlingen bliver mere og mere kompleks.

FR. DAHLGAARD AS har gennem mange års erfaringer, udviklet gode kundskaber til håndtering af vanskeligt vand, og løser mange opgaver i både åbne og lukkede filtersystemer.

I 2005, overtager Anders Dahlgaard direktørstolen i FR. DAHLGAARD AS, som 4. generation i firmaet. Der er nu lagt vej for de næste mange års virke, og hos FR. DAHLGAARD AS håber vi på at de næste 100 år vil blive lige så udviklende og inspirerende som de foregående.

Virksomheden i dag

FR. DAHLGAARD AS, Vandværkindustri beskæftiger i dag 13 mand, med speciale indenfor etablering og servicering af vandværker.

På kontoret i Holbæk udføres der rådgivning, tilbudsgivning og projektering for vore kunder, samt styring af vore montører, som udfører opgaver rundt omkring i hele Danmark.

På vort værksted produceres de specialkomponenter, som indgår i opbygning af vandværker, og der udføres reparation af pumper på vort pumpeværksted med afprøvning af disse i vor prøvestand.

Alle vore ansatte er uddannet i firmaet, til at varetage de opgaver som skal udføres, med specielt kendskab til arbejdet på og omkring vandværket. Alle bliver løbende holdt opdateret med de nye regler, som kommer indenfor den danske vandværkssektor.

Vor knowhow opdateres og udvikles konstant, og på specialopgaver samarbejder vi med nogle af landets førende rådgivere på området, for hele tiden at kunne rådgive og servicere vor kunder bedst muligt.

Vi ønsker at være med til at betjene den danske vandværksbranche, og vor ambition er at levere et produkt/projekt af høj kvalitet, til glæde og gavn for vor kunder som kan danne grundlag for en fortsat udvikling af FR. DAHLGAARD AS.

Firmaorganisation og ejerforhold

FR. DAHLGAARD AS har pr. 1 januar 2005 etableret 2 nye datterselskaber – et ejendomsselskab og et driftsselskab.

Driftsselskabet har overtaget det tidligere navn fra moderselskabet, og moderselskabet er blevet et holdingselskab. De nye navne på selskaberne er som følger:

Holdingselskab	Frederik Dahlgaard A/S
Driftsselskab	FR. DAHLGAARD AS, Vandværksindustri
Ejendomsselskab	FD. Ejendomme ApS

Driftsselskabet består i dag af:

Formand	Vagn Dahlgaard
Bestyrelse	Vagn R. Hansen Claus Gramkow Steen Dahlgaard

Ledelse

Adm. direktør	Anders Dahlgaard
Teknisk direktør	Vagn Dahlgaard

Holdingselskabet er familieejet af 3. generation efter Frederik Dahlgaard. Holdingselskabet er enejer af drifts- og ejendomsselskabet.

FR. DAHLGAARD AS

Erik Menvedsvej 15
4300 Holbæk

Telefon	+45 59430230
Fax.	+45 59442750
Email	post@dahlgaard.dk
Web	www.dahlgaard.dk

